

Világosság

6 OLDAL ÁRA 4 LEI

Taxa postala plătii în numerar 0,02
Dir. Gen. PTT No. 223.264/43

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1948. december 15. szerda,

V. ÉVFOLYAM, 292. szám.

VISINSZKIJ három nagy beszéde:

1. a Palesztina-kérdés megoldásáról
2. az Emberi Jogok Nyilatkozatáról
3. a párisi ülészak kudarcáról

Véget ért az Egyesült Nemzetek közgyűlésének párisi ülészaka

PARIS — A Rador jelent: December 11-én az ENSZ-közgyűlés teljes ülése megkezdte a Palesztinára vonatkozó angol-amerikai határozati javaslat vitáját. Ez a tervezet, mint ismeretes, csúfos vereséget szenvedett a politikai bizottságban, mivel a többség visszautasította e tervezet főbb pontjait. Az angol-amerikai blokk később azt javasolta, hogy a Bernadotte-tervet vegyék a Palesztina-kérdés megoldásának alapjául. A tervezet mellett azonban így is csak 25-ön szavaztak. 21-en ellenkeztek a javaslatot, 9-en pedig tartózkodtak a szavazástól. Eppen ezért az Egyesült Államok és Anglia küldöttsége újabb mesterkedéshez folyamodtak. Ausztrália, Brazília, Kanada, Kína, Franciaország, Salvador és Belgium kiküldöttje számos módosítást javasoltak a teljes ülésre, hogy ezzel megkönnyítsék az angol-amerikai tervezet maradványainak elfogadtatását.

„CSELEKVÉSI” SZABADSÁG

Ezzel egyidejűleg egy ugynevezett három államból álló „egyeztető bizottság” megalakítását javasolták, akiknek teljes cselekvési szabadságot kívántak biztosítani. Nem nehéz kitalálni, hogy az „egyeztető bizottságnak” azért van szüksége erre a cselekvési szabadságra, hogy előkészítse a „Bernadotte-terv” újabb változatát. Ezeknek a módosításoknak igazi háttérét leleplezte Lengyelország és Csehszlovákia küldöttsége, ki-mutatta, hogy az ENSZ-közgyűlés 1947 november 29-i határozata megváltoztatásának szorgalmazói, miután vereséget szenvedtek, most mégis be akarják csempészni a Bernadotte-tervet. Lengyelország és Csehszlovákia kiküldöttjei leszeggették, hogy Palesztina kérdését csak a közgyűlés fentidézett határozata alapján lehet megoldani.

AZ EGYETLEN LEHETŐSÉG

A közgyűlés december 12-én fejezte be a palesztinai kérdés vizsgálatát. A vita egész lefolyása világosan megmutatta, hogy a közgyűlés 1947 november 29-i határozata, mely úgy intézkedett, hogy Palesztinában független arab és zsidó államot kell létesíteni, volt és marad a palesztinai kérdés megoldásának egyetlen lehetősége. Az Egyesült Államok és Nagybritannia képviselőinek valamennyi mesterkedése kudarcot vallott. Andrej Januarevics Visinszkij, a szovjet küldöttség vezetője a teljes ülésen felszólalva kimutatta, hogy a közgyűlésen immár nyugodtan foglalkozhat a palesztinai kérdésről.

Éz a tény azt bizonyítja, hogy Nagybritanniának és az Egyesült Államoknak nem sikerült az előző ülészakok alatti megvárosítaniok Palesztinára vonatkozó terveiket. Visinszkij felhívta a közgyűlés figyelmét Nagybritannia és az Egyesült Államok politikai cikk-cakkjaira és kettős játékra a palesztinai kérdésben. Kimutatta, hogy az angol kormány politikájának változásai nem véletlenek, hanem logikus következményei annak az utnak, amelyet Anglia a palesztinai ügygel kapcsolatban követett. A Palesztina-kérdés tárgyalásának első szakaszában Anglia igyekezett olyan helyzetet teremteni, hogy ismét ellenőrzése alá helyezze Palesztinát valamilyen formában.

A közgyűlés 1947 november 29-i

határozata és Izrael állam megalakítása után az angol politikusok újra megvizsgálták a helyzetet és úgy határoztak, hogy harcolni fognak az ellenőrzés visszaszerzéséért, ha nem is egész Palesztinában — ami már lehetetlenné vált —, de legalább az ország nagyobb része fölött.

ANGOL-AMERIKAI SZEREPOSZTÁS

Leírva a politikai bizottság előtt a Palesztina-kérdésben lefolyt küzdelmeket, Visinszkij azt mondta, hogy Anglia és az Egyesült Államok felosztották maguk között a szerepet: az angol küldöttség terjesztette elő a javaslatokat, míg az amerikai bizottság módosító

kat javasolt, amelyek azonban lényegében semmit sem változtattak ezeken a tervezeteken, s céljuk csupán a bizottság félrevezetése volt. Igyekeztek olyan benyomást kelteni, hogy az angol előterjesztést kiigazítják, javítják és az angol küldöttség kész megegyezni a bizottsággal, elfogadva a módosításokat.

Ha azonban elmélyedünk a kérdés lényegében, akkor kiderül, hogy úgy az eredeti angol tervezet, mint későbbi módosítai, változatlanul megőrizték alapjukat. Ez pedig nem más, mint Bernadotte ama javaslata, hogy Negev vidékét, mely körülbelül kétharmada a zsidó államnak, vegyék el a Palesztina többi részével együtt csatolják Transzjordániához.

az Egyesült Államok. Nagybritannia, Franciaország és Kína kell a közgyűlés elé terjessze jóváhagyásra e bizottságot alkotó három tagállam nevét.

A palesztinai kérdésre vonatkozó angol-amerikai javaslatot a módosításokkal együtt, megegyezésesében szavazás alá bocsátották. 35 kiküldött a tervezet mellett szavazott, 15 ellene, ezek között volt a Szovjetunió, a népi demokrácia országai, Pakisztán, Kuba, Sírja, Egyiptom. Nyolc küldöttség tartózkodott a szavazástól. Az „egyeztető bizottság” megválasztására vonatkozólag a szovjet küldöttség vezetője kijelentette, hogy bár a Szovjetunió ellenzi a háromtagú bizottságot, mégis résztvet az őt hatalmi tanácskozáson abból a célból, hogy olyan hatalmakat válasszanak be, akik támogatják a közgyűlés 1947 november 29-i határozatát. A Szovjetunió küldöttsége Lengyelország megbízottját javasolta a bizottságba. Ezt azonban visszautasították.

Amikor az angol-amerikai blokk az Egyesült Államok képviselőinek jelöltségét javasolta, a Szovjetunió megbízottja megállapította, hogy a Szovjetunióknak pontosan olyan jogai vannak erre, mint az USA-nak. A szovjet javaslatot azonban elvetették és szavazattöbbséggel Franciaország, az Egyesült Államok és Törökország képviselőit választották be a bizottságba. Ezzel ért véget a palesztinai kérdés vitája a közgyűlésen.

Az ENSZ közgyűlésének teljes ülése december 11-én este jóváhagyta az Emberi Jogok Nyilatkozatát. Mint várható volt, az angol-amerikai többség elvetette a határozathozatalnak következő ülészakra való elhalasztását kívánó szovjet javaslatot. A tervezet ugyanis igen bizonyos módon megfogalmazza és a következő ülészakon több idő lelt volna arra, hogy a tervezetet alaposan átalmányozzák. Az angol-amerikai többség elvetette továbbá a tervezet főbb irányelveinek kiküszöbölését célzó szovjet módosító indítványt is. Ezzel a megatartásával az angol-amerikai többség zonyította, hogy a december 11-én elfogadott Emberi Jogok Nyilatkozatával járók akár brit, akár kapitalista országokban ismétlődő embermüllök nyomására és elnyomatására.

Angol-amerikai kudarc

Rámutatott arra, hogy a brit tervezet az amerikai módosítással együtt kudarcot vallott, mivel valamennyi lényeges pontját eltávolították, majd az alábbiakat mondtotta:

— Meg kell jegyeznünk, hogy ez a tervezet olyan záradékot tartalmaz,

mely elletmond a közgyűlés 1947 november 29-i határozatának. Ilyen például a Jeruzsálemmel kapcsolatos záradék. A közgyűlés határozata szerint a gyámügyi tanácsnak kell nemzetközi szabályzatot kidolgoznia Jeruzsálem részére és e szervnek kell az

ENSZ nevében gyakorolnia ebben a városban a közigazgatási hatalmat. Ennek ellenére a brit tervezet ezt a feladatot nem a gyámügyi tanácsra, hanem az ugynevezett „egyeztető bizottságra” ruházta át.

Vonják ki az idegen csapatokat

A továbbiakban Visinszkij kijelentette, hogy a szovjet küldöttség elvben nem ellenzi az „egyeztető bizottság” megalakítását, de fentartja, hogy a bizottságnak nem három, hanem ötnél több tagból kell állania. Emlékeztette a közgyűlést arra, hogy a politikai bizottságban előterjesztett szovjet tervezet valamennyi idegen csapatot Palesztinából való azonnali kivonását javasolta. Egyetlen helytálló érvel sem tudtak felhozni e javaslat ellen. Az angol-amerikai tervezetből azonban hiányzik az idegen csapatok Palesztinából való kivonásának ohajja s ez a javaslatot céltalanná és hiábavalóvá teszi. Megegyezéses hangsúlyozva, hogy az Egyesült Nemzetek tagállamainak döntő többsége visszautasította a politikai bizottságban az angol javaslat-tervezet tárgyalását, Visinszkij a következőket jelentette ki:

— Az a vereség, ami Nagybritannia és az Egyesült Államok küldöttségét a politikai bizottságban érte, most arra kényszeríti őket, hogy új mesterkedéshez folyamodjanak s ilyenformán újabb módosításokat terjesztettek előnk, azzal a nyilvánvaló céllal, hogy keresztülhússzólják a közgyűlésen az angol határozati javaslat maradványait.

— Az „új” javaslat-tervezetet tanulmányozva — mondotta a szovjet küldöttség vezetője — lehetetlenség nem azt a végkövetkeztetést levonni, hogy ma, amikor kudarcot vallottak Nagybritannia és az Egyesült Államok ama kísérletei, hogy a palesztinai kérdést a maguk javára oldják meg s amikor a közvetítő előterjesztésre alapozott javaslat-tervezetet visszautasították, Nagybritannia és az Egyesült Államok nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy valamilyen utat találjanak céljuk elérésére. Ők ezt az utat az „egyeztető bizottság” megalakításában látják s az a vágyuk, hogy ez a bizottság teremtsen kedvező feltételeket a palesztinai angol-amerikai tervek megvalósítására. Ime, miért kell a közgyűlésnek teljes komolysággal foglalkoznia a bizottság összetételére és működésére vonatkozó kérdés megoldásában.

Megállapította, hogy a háromtagú bizottság megalakítására vonatkozó francia tervezet nem biztósíthatja a palesztinai kérdés siker megvalósítását.

Végkövetkeztetésként Visinszkij hangsúlyozta, hogy a szovjet küldöttség, mint eddig is, állást foglal amellett, hogy a palesztinai kérdést csak a közgyűlés 1947 no-

vember 29-i határozata alapján lehet megoldani.

— Ami a politikai bizottságban előterjesztett határozati javaslatot és a hozzáfűzött módosításokat illeti, a szovjet küldöttség véleménye szerint ezek csak negatív következménnyel járhatnak, mivel elletmondanak a közgyűlés fenti határozatának. A szovjet küldöttség fentartja: a palesztinai béke megteremtéséhez szükséges, hogy valamennyi idegen csapatot azonnali vonjanak ki Palesztina területéről, valamint, hogy a Biztonsági Tanács léptessen intézkedéseket élethez az ellenségeskedések megakadályozására. — mondta Visinszkij.

MOKODIK A SZAVAZÓGÉPEZET

A vita befejezése után a közgyűlés áttért a határozati javaslat és a számos módosítás fölötti szavazásra. Salvador és Pakisztán küldöttségének néhány jelentéktelen módosításának kivételével valamennyit elfogadta az angol-amerikai szavazógépezet.

Az ugynevezett „egyeztető bizottság” kérdésében elfogadták a francia javaslatot, mely szerint az öt nagyhatalom, a Szovjetunió,

(Folytatás a 3-ik oldalon.)

Visinszkij három nagy beszéde

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

A viták során felszólaló Visinszkij szovjet fődelegátus hangsúlyozta, hogy a tervezet több szakasza teljesen figyelmen kívül hagyja a demokratikus államok szuverén jogait, megemlíti ezzel kapcsolatban, hogy az ENSZ egyes tagjai körében az a teljesen hamis „elmélet” uralkodik, mely szerint az állami szuverenitás elve „reakciós és tuhaladott elv”, melyről le kell mondani a nemzetközi együttműködés érdekében.

— Az Emberi Jogok Nyilatkozata híven tükrözi ezeket a való-

ban reakciók és az állami szuverenitás ellen irányuló „elméleteket” és szempontokat. Egyesek — mondotta Visinszkij — azt mondják, hogy az államkérdéseket nem kell belefoglalni az Emberi Jogok Nyilatkozatába, mert ez a nyilatkozat csak az ember jogaival foglalkozik. Nem lehet azonban elképzelni az államtól független emberi jogokat, sőt maga a jog fogalmával. Továbbmenve, az emberi jogokat nem lehet elképzelni magának az államnak a védelme nélkül, enélkül ugyanis ezek a jogok illuzóriusakká válnak.

Visinszkij beszéde után a közgyűlés teljes ülése áttért a szavazásra. Mint már emiatt, az angol-amerikai többség elvetette az összes szovjet javaslatokat, Emlétesemelő tény, hogy nagyszámú kiküldött — akik szokás szerint az angol-amerikai tömbbel szavaznak, ezalkalommal nem voltak hajlandók uralkodó parancsát követni és az angol-amerikai tervezet ellen szavaztak.

Végeredményben, elfogadták eredeti formájában az Emberi Jogok Nyilatkozatát, a brit módosító indítvánnyal együtt. A Szovjetunió és a népi demokráciák kiküldöttjei egyes szakaszok mellett, míg más szakaszok ellen szavaztak, de tartózkodtak a szavazástól, amikor a tervezet egészének megszavazására került sor.

Szovjetunió küldöttsége nem csatlakozhatik az előtesszók pozitív értékeléséhez, mivel a többség, amely engedelmesen követte az Egyesült Államok és Nagybritánia küldöttségeinek vezetőit, nagymértékben hozzájárult ahhoz,

hogy megakadályozza a közgyűlést olyan rendszabályok elfogadásában, amelyeket a nemzetközi együttműködés, a béke és biztonság megerősítése érdekében elfogadhatott és el kellett volna fogadni.

Miért utasították vissza a szovjet lefegyverzési javaslatot

— Lehetetlenség például, fel nem említeni — mondotta — Hasonlóképpen nem hagyhatjuk említés nélkül — folytatja beszédét Visinszkij — hogy a közgyűlés többsége egész sor olyan határozatot fogadott el, amely durván megsérti az Egyesült Nemzetek Alapokmányát. Példaként idézhetjük azt a határozatot, hogy meghosszabbították egy olyan törvénytelen szerv tevékenységét, mint az „időközi bizottság”, az úgynevezett „Balkánbizottság”, általában valamennyi, a görög kérdésre vonatkozó határozatok, az új tagok felvételének ügyére vonatkozó döntést, amely az Alapokmányt megsértő ajánlásokat tartalmaz, s végül a koreai kérdésben hozott határozat, mely nyilvánvalóan ellentétes az Alapokmány elveivel.

Egy világora törő állam érdekében...

A szovjet fődelegátus ezután idézte a nemzetközi jog szakértőinek nyilatkozatait, az állami szuverenitás jelentőségéről, majd rámutatott arra, hogy nem véletlen az a tény, hogy Bavin, Spaak, Eden és a többi nyugateurópai „marshallizált” politikusok a szuverenitás korlátozása mellett szállnak síkra. Ez a propaganda csupán előkészület arra, hogy egy világora törő állam más államokat leigázzon.

Visinszkij a továbbiakban kifejtette, hogy az Emberi Jogok Nyilatkozata a következő követkeimé-

nyeknek kell eleget tennie:

1. Biztosítani kell az alapvető emberi jogok tiszteletben tartását fajra, nemzetiségre, állásra, vallásra, nyelvre, nemre való különbség nélkül, biztosítva ugyanakkor az illető állam szuverenitását és politikai függetlenségét.

2. Nemcsak kinyilatkoztatnia kell az emberi jogokat, hanem biztosítani kell a jogok érvényesítését is, figyelembevéve természetesen az illető állam gazdasági, társadalmi és nemzetiségi jellegzetességeit.

VEGET ÉR AZ ÜLÉSSZAK

December 19-én délután 6 óra 10 perckor félbeszakították az Egyesült Nemzetek közgyűlése ülését az ENSZ Lake Success-i állandó székhelyén, New-York közelében.

Az utolsó ülés befejezése előtt felszólalt Trigve Lie, az ENSZ főtitkára, a francia, szovjet és amerikai küldöttségek vezetői, Nagybritannia, Kína és Mexikó megbízottai, valamint az ausztráliai Evatt, a közgyűlés elnöke.

Dulles (USA), Schuman (Franciaország), valamint Nagybritannia, Kína és Mexikó megbízottai mindegyikén igyekeztek elhalasztani azt a negatív benyomást, amit a világ közvéleményében az amerikaiak által a közgyűlés legutóbbi ülészakán olyan nagy mértékben alkalmazott parancspolitika váltott ki.

Dulles odáig merészkedett, hogy azt állította: a párisi ülészak „csodákat” valósított meg és „egyetlen vereséget sem szenvedett”. Ezek a teljesen alaptalan, de pompázatos szavak azonban nagyon hamisan hangzottak.

VISINSZKIJ MEGRAJZOLJA A VALÓSÁG KÉPÉT

A közgyűlés harmadik ülészaka első felének eredményeire vonatkozó valóságos képét Visinszkij, a szovjet küldöttség vezetője rajzolta meg. Beszédét azzal a kijelentéssel kezdte, hogy a szovjet küldöttség kötelességének érzik köszönetét kifejezni Franciaországnak, Párisnak és a francia kormánynak a vendégszeretért és a körültekintő gondosságért.

A továbbiakban köszönetét fejezte ki a szovjet küldöttség nevében az ENSZ főtitkárának, a titkárság munkatársainak, mindegyiküknek a fordítóknak, akiknek tevékenységét igen nagyrabecsülte a szovjet küldöttség, mivel az egyidejű fordítás egyik nyelvéről a másikra rendkívül nehéz, amikor a kisebbség képviselői az úgynevezett „többség” ellen harcolnak. Ami az eredményeket illeti, a

Nincs helye az illúzióknak

Elegendő felemlíteni ezeket a határozatokat, amikor megvonjuk a mérleget a közgyűlés tevékenységének. Nincs helye az illúzióknak és dicsőretelnek, még akkor sem, ha azoknak pusztán hivatalos jellege van.

A közgyűlés harmadik ülészaka — mondotta végezetül Visinszkij — új, kedvezőtlen lapot jelent az ENSZ történetében, amely az úgynevezett többség végetnemelő kísérleteit tartalmazza más országok felségjogának megsértésére, durván beleavatkozva belügyükbe. Ilyen körülmények között lehet-e vajjon az ülészak érdemeiről és megvalósításáról be-

szélni? Nyilvánvalóan nem. Az ülészak idején az úgynevezett többség lépésről-lépésre ama politika útján halad, amely a nemzetközi együttműködés aláaknázására vezet. A többség minden uton igyekezett a béke és biztonság megerősítését célzó rendszabályok elfogadását megakadályozni. S ha sok esetben sikerült megvalósítaniuk alálavó céljukat, ez azt jelenti, hogy a közgyűlés ülészaka nem tudta teljesíteni ama főfeladatát, hogy megerősítse a békét és kiterjessze a nemzetközi együttműködést az ENSZ Alapokmány szilárd alapzatán.

Evatt „beismerései”

Evatt, a közgyűlés elnöke, kénytelen volt záróbeszédében elismerni, hogy az ülészak eredményei semmiféle elragadtatásra sem adnak okot. Azt mondotta, hogy „a közgyűlés többsége tévedhet és elfogadhat igazságtalan határozatokat.” Arra kérte azonban a küldöttségeket: higgyenek abban a régi közmondásban, hogy a többség nem „mindig” téved. Arra kérte a küldöttségeket, hogy a harmadik ülészak eredményeit ne a politikai bizottságban keressék, hanem a közgyűlés más bi-

zottságaiban, mint a társadalmi, emberiességi és művelődési, valamint a gazdasági bizottságban. Ami a politikai kérdéseket illeti, Evatt azt mondotta, hogy ezen a téren „bizonyos megvalósításokra jutottak a meggyezés érdekében.” Evatt felhívta valamennyi bizottságot, „ne itéljék el túlságosan az Egyesült Nemzetek Szervezetét, bizzanak benne és megvalósításában.” Evatt elnök azzal a közléssel zárta be az ülést, hogy az ülészakot április elején folytatják.

Mindenkire vonatkoznak a szabadságjogok

— A szovjet küldöttség néhány javaslatát — melyeket a népi demokráciák támogattak — bevetették a nyilatkozat-tervezetbe, és pedig azt az elvet, hogy az államhatárok gyakorló szerveket időszakos választások útján kell megválasztani, általános és titkos szavazással, továbbá, hogy az emberi jogok nemcsak a metropolisok lakosságára vonatkoznak, hanem a gyarmatok, gyámság alatt lévő területek lakosságára is, fizetett szabadság a dolgozóknak, a nők

egyenjóságára, stb.

A fenti módosítások elfogadása sem változtatta azonban meg a tervezet jellegét és továbbra is megmaradtak maradtak benne a szovjet küldöttség által kifogásolt hiányosságok.

Ime ezért javasoljuk — mondotta Visinszkij — a határozathozatal elhalasztását. Ha a közgyűlés nem egyezik ebbe bele, akkor előterjesztjük a módosító indítványainkat, melyek jelentős mértékben javítanának a tervezeten.

Módosítást javasol a Szovjetunió

Visinszkij emlékeztetett a módosító indítványok tartalmára. A szovjet küldöttség javasolta, hogy az Emberi Jogok Nyilatkozata mondja ki: minden nemzetnek joga van saját nemzetiségének meghatározására; a gyámsági, vagy gyarmati területek igazgatásáért felelős államok meg kell könnyítsék eme jog gyakorlását; valamely állam területén élő nemzetiség, vagy nép egyenlő jogokat élvez és az illető állam törvényei nem tartalmazhatnak megkülönböztető intézkedéseket ebben az irányban; a kisebbségeknek biztosítani kell saját anyanyelvük használatát, iskolákat, könyvtárakat és különböző nevelési és kulturális intézményeket.

A szovjet küldöttség javasolta továbbá, hogy mondják ki: minden embernek elidegeníthetetlen joga a demokratikus eszmék és vélemények szabad nyilvánítása, demokratikus rend megvédése, valamint a fasizmus elleni ideológiai, politikai és közéleti harc. Minden állampolgárnak fajra, színre, nemzetiségre,

társadalmi állásra, nyelvre, vallásra és nemre való tekintet nélkül joga van résztvenni az állami vezetésben, joga van szavazni és megválasztva lenni. Minden megkülönböztető intézkedés (fajra, színre stb.), melynek célja meggátolni az állampolgárok részvételét a szavazásban, összeegyeztethetetlen a nyilatkozattal. Végül a szovjet küldöttség javasolta: mondják ki, hogy a jogok megsértése, vagy korlátozása a nyilatkozat megsértését jelenti és összeférhetetlennek az ENSZ Alapokmányában foglalt elvekkel.

Végezetül Visinszkij megköszönte a rágalmozókat, akik képtelenek lévén megdönteni a szovjet javaslatok alapelveit — melyek minden dolgozó reményét és óhaját fejezik ki —, megkísérelték eltorzítani a javaslatok igazi jellegét és a kérdést úgy beállítani, mintha a Szovjetunió arra törekedne, hogy az állam elnyomja az egyént és az ember csupán egy kis kerék lenne az államgépezetben.

A szocialista társadalomban nincs ellentét az állam és az egyén között

Visinszkij hangsúlyozta ezzel kapcsolatban, hogy az állam és az egyén közötti ellentét kérdése csak abban a társadalomban merülhet fel, mely uralkodó és elnyomott osztályokra tagozódik. Ebben a társadalomban az állam az ember személységét elnyomására tör, mert az egyéni érdekek ellentétbe kerülnek az államérdekkel. Egészen más a helyzet az olyan társadalomban, mely nem ismer osztályellentétet. Ebben a társadalomban nincs többé ellentét az állam és az egyén között, mert itt az állam

tulajdonképpen nem más, mint emberi közösség. Az állam és az egyén közötti ellentét kérdését az én országomban a történelem oldotta meg — jelentette ki a szovjet fődelegátus. — A Szovjetunióban harmónikusan fonnódnak egybe az állam és az egyén érdekei és abban a kényszerben forlathatók össze, melyre méltán büszke az egész Luladó emberiség: „A Szovjet Szocialista Köztársaságok Uniója, a munkások és parasztek szocialista állama”.

Nagysikerű matinét rendezett a RDNSz az irisztalapi szegény gyerekek javára

KOLOZSVAR — A RDNSz varnapi, december 12-én délelőtt nagysikerű matinét rendezett a Román Nemzeti Színházban az irisztalapi szegénygyerekek felhívására. Az előadást az Ofelia Manole orvosi rendelő társasága bizottsága rendezte.

Az előadást telt ház nézte végig. A bevezetőt román nyelven Andrean Elvira, magyarul Stern Ella tartotta, a Manole-otthon nőbizottsága nevében. Ezután került sor a színvonalas műsorra, amelyet az ARLUS kórusa nyitott meg két orosz népdallal. Ezután Karp Ecatarina adott elő egy román dalt és egy áriát Mozart „Vadászfuvola” című operájából. Brice Ilona három magyar népdal után Banu Ion humoros monologja aratott nagy tetszést. Urcan

Ioana csellósza következett, majd Tipan Maria harmonikán orosz népdalokat játszott nagy sikerrel. Pop Livia operaénekesnő orosz és román népdalokat énekelt. Furajanu és Dragomir színművészek nagy derűséget keltenek humoros, aktuális tréfáikkal.

Balogh Ferenc: Bartók román táncait játszotta hegedűn, Otó Mária zongorkásé ével, igen nagy tetszés mellett. Racolta Alexandru, az Opera fiatal tehetséges tagja igen szépen énekelte Dima egyik románját. Bota Nicolae és Branea színművészek a matiné egyik legsikeresebb számát adták elő. Bota Iosif jelenetét, amelyben Trupan és Churchi telefonbeszélgetését mutatták be viharos tetszés közepette. Ezután Román Opera balettjének szó-

listái: Csermínszky Kurt és felesége a Vörös Hadsereg táncát adták elő nagy sikerrel.

Végül a román fiú és lány pedagógiai szakiskola növendékei román és magyar nemzeti táncokat adtak elő, kitűnően.

A matiné előkészítésében komoly szerepe van a bizottságon kívül táncosító bizottságnak, amely megköszöni a Román Nemzeti Színház igazgatójának, művészeinek és résztvevő szereplőknek azt az önzetlen támogatást, melyet a szegény gyermekek segítségére nyújtottak. A színház fűtést, világítást, személyzetet ingyen biztosított rendelkezésre. Az ő érdemük, hogy a nagy anyagi és erkölcsi siker több szegény gyermek felhívását lehetővé teszi.

Hírek

VILÁGOSSÁG

Terjesztőség Szabadság-tér 23., II. emelet. Telefon: 15-354

Kiadóhivatal: Brassai-utca 7. Telefon 19-11.

Felolós szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Laptulajdonos: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó Rt.

Bejegyzve a kolozsvári törvényszéknek F. soc. 2249. szám alatt. Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak évi előfizetési díja 5000 lej. Postafeliratkezelési csekkiszámla 40.625.

— Az urak idegesek, —

Ha más ül az asztalukhoz. Tetszik tudni, az urak nem szívesen keverednek másokkal, — így indokolta a máramaroszigeti MNSz székházban levő „Polgári Kör” főpincére azt a kérését, hogy a „Kiváltszottak” asztaltól üljenek át egy másik asztalhoz.

Bár a rendkívül udvarias főpincér ismételt „elnézést” kért ezért a kis ebédelőtti intermezzóért, mi mégsem tudjuk „elnézni” ezt az igen jellemző esetet. Nem azt kifogásoljuk, hogy az egyik asztaltól át kellett üljenek a másikhoz, hanem azt a szellemet, amely eltűri és meghurlyasztódással elősegíti azt a multból visszakísérő jelenséget, amikor a kiváltságos osztályok számára fenntartott asztalok nélkül el sem képzelhetünk nyúlós helyeket.

Jól ismerjük a vidéki kaszinók foglalt asztalait körül üldögélő és a néppel „keveredni nem kívánó” urakat, akik éppen azok verejtékéből dözsöltek, akikkel nem kívántak keveredni. Ismerjük a mult népeles vendégszerkeinek eme finnyáskodó, here figurát, a levitélelt volt földesurakat és uri talpnyalókat, akik egy rothadt világ fertőző penészszerű békéit tenyésztik a vidéki kaszinó „fenntartott” asztalainál — és éppen azért, mert ismerjük őket, nyugodni lélekkel állapítjuk meg azt, hogy semmi szükség rájuk.

Az „uri sarkot”, a multból visszamaradt figurával együtt sürgősen és kímélet nélkül fel kell számolni még akkor is, ha az történetesen a máramaroszigeti „Polgári Körben” létezik. L. — k. —

KÉT HÓNAP ALATT teljesítette a négyhónapos munkatervét a csikszentimrei Erdészeti Hivatal. **TEXTIL, CIPŐ, KOTÓTT RÖVID-ÁRUK** és gyapottoszállal nyitotta meg az állami textilüzlet új fiókját Sepsiszentgyörgyön.

A SZAMOSUJVÁRI GAZDASÁG-KÖZIGAZGATÁSI KÖZEPISKOLA a széki mezőgazdasági iskola felszerelése céljára előadta a Sombori Sándor „Árvíz” című háromfelvonásos darabját. Az előadást Szék közönségének kérésére kétszer is megismételték. A darab rendezését Hancz Imre tanár végezte. A szereplők: Ballok Márton, Miklósi János, Kántó Anna, Filep Marika, Daniel Ilonka, Kristóf Antal, Rácz Armand, Berki Tihamér, Mánya László, Bitai István, Köpeczi Iván és Loor József. Mindannyian az iskola növendékei.

VILLANYÁRAMMAL HAJTOTT TRAKTOROKAT PRÓBÁLTAK KI legutóbb a Szovjetunióban a szverdlovski kerületi kollektív gazdaságaiban. Az új traktorok csekélyebb üzemanyagot fogyasztanak, mint a régiek. A traktorok tömeggyártása már megkezdődött.

ÖNKENTES MUNKÁVAL közel egymillió lej értékű munkát végeznek el Uzon község dolgozói. A község utjait hozzák rendbe.

CSEHSZLOVÁKIÁBAN a Tatrán elkülönítik a gyógyintézeteket a nyaralóhelyektől.

54 GYERMEK kap kitűnő ellátást és nevelést a nagybányai Phönix gyár napközi otthonában.

65 ÉVI SÜLYOS BORTONNEL SUJTOTTA összesen a brassói bíróság a Vörös Zászló gyár szabotáló töltésviselőjét.

KONNYEN FELDOLGOZHATÓ, finom fogású és vízhatlan műbort gyárt Csehszlovákiában a prágai Granulot államított börtgyár.

A NAGYVÁRADAI RENDORSEG letartóztatta Botczatu Ioan kompromált kapitányt, akinél a házkutatás során egy katonai térkép, egy katonai revolvert és egy remekművi iránytűt találtak. **ÚJ KULTURHÁZAT AVATOTT** a nagyváradi Bihortex textilgyár a volt Balaskó-féle étteremben. Újra itt kezdte meg működését a textilszakmai továbbképző iskola is.

CSÖKKENT A KÖZLEKEDÉSI PALESETEK SZÁMA november hó folyamán a magyar fővárosban.

A BANYAMEDENCEI bányászok, parasztok és haladó értelmiségiek, mintegy 410-en vettek önkéntesen részt a bányák mélyén a termelési munkálatokban az elmúlt vasárnap.

29 MILLIÓ LEJ állami támogatás van kilátása a tanév végéig a szatmári fémipari szakiskolának.

A GALAMBODONI DUCA MIKLÓS zsiroszгада elcsalta Pogányi József mezőgazdasági alkalmazottja pontkönyvét és annak egy részét feihasználta. A földmunkások szakszervezetének tudomására jutott a zsiroszгада ténykedése. A pontkönyvet árúval együtt elkobozta és a megyei vezetőséghez juttatta el.

ÜNNEPELYES KÜLSŐSEGEK között avatták fel a nagyváradi Infratirea vasúzem fémipari szakiskoláját.

A Magyar Népi Szövetség és a Demokrata Zsidó Komité Közös Fegyelmű Bizottsága, Szilágyosmlyó. — Kivonat: Dr. Szabó Pál szilágyosmlyói lakos ellen fegyelmi ügyben a Közös Fegyelmű Bizottság az 1948 évi július hó 29-én megtartott ülésén meghozta és kihirdette az alábbi ítéletet: A KFB javasolja a MNSz szilágyosmlyói szervezetének, hogy dr. Szabó Pált szervezetéből zárja ki. Az ítélet a panaszolt költségén a „Világosság” című napilapban közzéteendő KMFT. Elnök: Ifj. Handiery Kálmán sk. Jegyző: Mózes Rozália sk. A kiadmány hitelűl: Demeter István, Stern Mór.

Időjárásjelentés

Az Atlanti-óceáni viharciklon 732 mm.) továbbra is igen meleg légtömegekkel árasztja el Franciaországot és a Brit-szigeteket, ahol +10, +12 fok a hőmérséklet és az eső. A Szovjetunióban kialakult magas légnyomás hideg levegőt taszít Közép-Európa felé és élvonalra már elérte a Keleti-Kárpátokat, havazásokat okozva. Bukarestben erős északkeleti széllel, erősen süllyedt a hőmérséklet. Erdélyt egyelőre a Kárpátok korosorja védi a hideg légtömegekkel szemben, ezért az időjárás enyhé jellegű, nyugaton több fősé volt eső Kolozsváron délebb 0 fok, este 9 órakor —4 fok volt a hőmérséklet. A légnyomás este 770 mm., emelkedő irányzatú.

Várható időjárás szerda délelőtt: Mérsékelt keleti, délkeleti szél, változó felhőzet, sok helyen köd, helyenként inkább csak keleten, kisebb havazás, hánadsz. A hőmérséklet ma alig változik, később fokozatosan csökken.

Szigorúan ellenőrzik a közúti közlekedési szabályok betartását

BUKAREST. — (Rador.) A belügyminisztériumban működő rendőrség vezérigazgatósága megállapította azt, hogy a közlekedési szabályoknak a gépjárművek és járókérlők által való be nem tartása nagyon sok esetben baleseteket okoz — amelyek emberi életben és javakban tesznek kárt — ezért a következőket rendelte el:

1. Tehergépkocsik és személyszállító gépkocsik részére a megengedett legnagyobb sebesség óránként 30 kilométer.
2. Személygépkocsik és motorke-rekparók legnagyobb megengedett sebessége városokban és falvakban óránként 40 kilométer.
3. Tehergépkocsik és személyszállító gépkocsik részére városokon és falvakon kívül a legnagyobb sebesség óránként 50 kilométer, személygépkocsik és motorke-rekparók városokon és falvakon kívül, a közúton, 60 kilométeres óránkénti sebességgel közlekedhetnek. A közlekedés a menetirányban csakis jobb oldalon történik és előzni balról kell. Állati vontatású járművek vezetői nem állhatnak meg, vagy nem állomásozhatnak a törvény, a szabályrendeletek vagy különleges jelzéssel ellátott helyeken. Kötelesek figyelembe venni az elektromos utjelzők, a forgalmi rendőrt vagy egyéb iránymtató jelzéseket. A forgalmi rendőrség első jelére a járművek vezetői kötelesek azonnal megállni. A járművek vezetői kötelesek maguknál hordani a hajtási engedélyt és a jármű érvényes forgalmi engedélyt. Az állati vontatású járművek, amelyek éjjel közlekednek, kötelesek égő lámpával közlekedni. A gyalogjárók

csak a gyalogjárón közlekedhetnek és merőleges uton mehetnek át a másik oldalra, hogy ha külön megjelölt helyen lehet áttérni a másik gyalogjáróra, kötelesek ezeken a helyeken közlekedni.

A gyalogjárók, gépjárművek és állati vontatású járművek vezetői a fentiek be nem tartása esetén, a közúti közlekedésről szóló törvény rendelkezései értelmében, 200—5000 lejig terjedő pénzbüntetésre és 1—30 napig terjedő elzárásra ítéltők.

A fenti megtorlásokon kívül, fel-függesztik vagy megvonják végleg a forgalmi engedélyt és a kihágást elkövetőknek elveszik és megvonják a hajtási engedélyüket.

A közlekedési szabályok betartásának ellenőrzésére a városokban, falvakban és a közúton különleges ellenőrző szervezetet létesítettek, amelyek a legnagyobb szigorral fogják megtorolni a törvény ellen vétőket. A fenti közlemény 1948 december 16-án, csütörtökön reggel 7 órakor lép életbe.

Olajat, cukrot osztanak Kolozsvárt

KOLOZSVAR. — A városi közlekedési hivatal közli, hogy a december havi étolaj szállítmány megérkezett. Felkéri a szövetkezeteket, hogy átvételre a Kogalniceanu-utca 4 szám alatt sürgősen jelentkezzenek.

Ugyancsak a közlekedési hivatal értesíti a közönséget, hogy az élelmiszerjegy 11. számú (Diverse) szelvényére a január havi cukoradag kiosztását megkezdik. A cukorosztás december 24-ig tart.

A városi közlekedési hivatalnál minden előkészületeket megtettek arra, hogy a napokban megkezdődő, jövő évi élelmiszerjegyek kiosztása zökkenőmentesen és gyorsan történjen meg. Eppen ennek az érdekében felhívják a munkaadók figyelmét, hogy az új élelmiszerjegyeket kizárólag a munkaadónak adják ki vagy munkaadó megbízó levelével áll-

tott tisztviselőjének, még akkor is, ha csak egy alkalmazottról van szó. A multban több esetben megtörtént, hogy egy-egy vállalatnál naponta több személy jelentkezett jegye átvétele végett. Természetesen nem tudva, milyen iratokra van szükség ahhoz, hogy jegyét meg is kapja, több órát vesztegetett hiába és töl-tette az időt a jegykiadó tisztviselő-vel, nem is beszélve arról, hogy mennyire hátráltatta a rendes kimutatásokkal és iratokkal felszerelt más gyárak, vagy intézmények megbízottait.

Még egy néhány nap rendelkezésére áll mindenkinek és ez alatt az idő alatt nyugodtan be lehet szerezni az összes munkavállalóktól a hiányzó iratokat. Így rákészülve, mindenki percek alatt kezébe kaphatja akár többszáz ember élelmiszerjegyét is.

Világosság Sport

Pénteken kezdődnek a RNK női és férfi tornász bajnokságok küzdelmei Szébenben

KOLOZSVAR. — December 17., 18. és 19-én Szébenben rendezik meg a RNK ezévi első országos női és férfi tornász bajnokságait. A kerületi bajnokságok küzdelmei után, ezen a találkozóon 14 egyesület, 120 legjobb versenyzője vesz részt. A kolozsvári kerületből a marosvásárhelyi RATA és a nagybányai Sportul Muncitoresc versenyzőin kívül a Dermata, KKASE, Olimpia és a Villamosmű női és férfi tornászai indulnak.

A kolozsvári tornászcsapatok teljesen felkészülten várják a pénteken kezdődő országos bajnokságokat. A négy kolozsvári egyesület közül a női csapatversenyben a legnagyobb eséllyel a Dermata Kerekes Melinda, Berki Margit, Gecző Olga, Regőczy Zsuzsa, Gyárfás Ilona, Tólas Jolán, Szabó Erzsébet és Hntos Magda összeállítású csapata indul. Ugyancsak esélye van a női elsőosztályú csapatbajnokságokban a KKASE Finta Magda, Bartha Mária, Felvinczi Lotti, Balázs Éva, Bátor Evi, Laczko Julia, Milonean Viorela és Berde Mária összeállítású csapatának is. A Villamosmű a női I. osztályú számokban Pop Mária, Munteanu Lili és Munteanu Olga-val képviselteti az egyesület színeit.

A férfi I. osztályú csapatversenyben a Dermata Bedő Károly, Göll-

ner Mihály, Komlóssy Károly, Mártonffy László, Abrudán Béla, Balogh András, Janka Lajos és Pap László, a KKASE pedig Felvinczi Jeno, Folticska Ferenc, Tálas József, Farkasfalvi Demeter, Darvas Ferenc, Katz Tibor, Pacuraru Aurel és Kozma József összeállításban utazik a bajnokságokra. A Villamosmű csapatát csak Pasca Vilmos és Battz András képviseli.

A II. osztályú női versenyszámokban az Olimpia Ifjumunkás Sportegyesület nagy eséllyel indul. Az együttes Moni Olga, Balogh Nora, Katona Ibolya, Blénessy Mária, Szabó Jolán, Hegedűs Erzsébet, Farkas Pál, Filimon Dumitru és Janka Tibor, Jolán, Hegedűs Erzsébet, Farkas Erzsébet és Rigmányi Margit összer-

állításban áll ki. Férfi csapata Székely István, Csipkés László, Török Pál, Csopai Sándor és Szalka József összeállításban utazik Szébenbe. Kolozsvárról, a II. osztályú női számokban a Dermata Bikás Olga, Gábor Jolán, Király Éva és Szabó Margit összeállításban áll ki a versenyen.

A kolozsvári tornászcsapatok csütörtök reggel utaznak Szébenbe. Abrudán László, Finta Judit, Albert János, Wolf Gabriella, Szabó Dines, dr. Chetanu Onorin, Comenara Ghorghe, Rosenberg Izidor, Sipos Dezső, Olteanu Vasile, Regőczy Katona Ibolya, Blénessy Mária, Szabó Jolán, Hegedűs Erzsébet, Farkas Pál, Filimon Dumitru és Janka Tibor, Jolán, Hegedűs Erzsébet és rendezők kíséretében.

14 csapat küzdelme a „Világosság” és a „December 30” kupáért

KOLOZSVAR. — A volt református kollégium tornatermében nagy érdeklődés mellett játszották le a „Világosság” és a „December 30” korszaklabda kupa-mérkőzéseit. A 2. számú Kereskedelmi Iskola 28:8 arányban győzte le az 1. számú Leányliceum B csapatát, a 2. számú Magyar Fiuliceum A. csapata pedig 51:16 (30:8) arányban győzött az 1. számú Román Fiuliceum ellen.

A Dermata női kosárlabda csapata nagy formában játszva, 97:3 (37:1) arányban győzött a BEAC ellen, a Vasas csapatát pedig 82:9 (42:6) arányban győzte le. A börtgyáriak férfi csapata a Vasas ellen 79:28 (34:15), az U férficsapata ellen pedig 69:32 (37:15) arányban győzött.

A nap legérdekesebb találkozója a Victoria—Textilia női mérkőzés volt, melyet a Victoria az utolsó másodpercben nyert meg 24:23 (13:13) arányban. A Victoria férficsapata 61:23 (22:16) arányban győzött a Vasas ellen.

A nagyváradi ICO nyerte a Villamosmű tekecsapatok serlegét

KOLOZSVAR. — Vasárnap reggel-től a késő órákig játszották le a Villamosművek Damjanich-utcai tekepályáján Kolozsvár, Nagyvárad és Temesvár villamosmű tekecsapatának döntő mérkőzését. Ezen a versenyen a kolozsvári Villamosmű 3025 fával győzött, míg második helyre a nagyváradi ICO került 3000 fával. Harmadik a temesvári Elec-

trica 2841 fával. Az ICO csapata mely a második forduló után 177 fával vezetett, a vasárnap döntőmérkőzésén Kolozsvár, Nagyvárad és Temesvár villamosmű tekecsapatának döntő mérkőzését. Ezen a versenyen a kolozsvári Villamosmű 3025 fával győzött, míg második helyre a nagyváradi ICO került 3000 fával. Harmadik a temesvári Elec-

Szépirodalmi, ijtusági és szakkönyvek karácsonyra lezállított áron **KOVÁTS** könyvkereskedésben kaphatók Mircus 6-utca (Szentgyörgy) 3 szám

A buzanemesítés titkaiból

A mindennapi élet lázas munkájában alig akad ember — akár városi, akár falusi dolgozó —, aki meggondolná, mikor megszegi a nélkülözhetetlen kenyeret, hogy bány ezert növény-nemesítő küzdelme, kitaró, évtizedes munkája kell ahhoz, hogy jó kenyér kerüljön az asztalunkra. Még a búzát termeszto földművesek közül is csak kevesen tudják, hogy mi mindenre kell figyelemmel lennie egy nemesítőnek ahhoz, hogy jó minőségű, bőven termő, fagyálló, szárazságtűrő, megdőlésnek roszdának ellenálló, korán érő búzát nemesíthessen ki.

A Maros mentén Arad felé haladva, az erdős hegyvidékek nyugatibb nyulványainál fekszik egy kis község, ahol Erdély egyik legjobban bevált búzáját nemesít

tették ki: Odvos. Itt született meg közel két évtized munkájának eredményeként az „Odvozi 241”-es őszi buza. De sok törzs hullott ki a rostán, amíg a nemesítés eljutott addig, hogy egy külterjes viszonyok között is beváló, megbízhatóan termő, kitűnő minőségű lisztet adó törzsből fajta szülessen.

Ha elhagyjuk a Maros mentén a másik két híres váromot: a selymosit és a világosit is s Aradról délnyugatnak megyünk a növény-nemesítés egy új birodalmába jutunk: Csanádra. Itt született meg az Odvozi egyik legnagyobb versenyvárosa: a Csanádi 117-es és a Csanádi 308-as őszi buza. De emellett számos kitűnően bevált s ma már országosan természet zab és árpa fajta is.

gadja be, amelyik „legkedvesebb” számára. A nagy gyakorlati próbatétel — sokszáz ezer búzát virágjainak kasztrálása — azonnali eredménnyel járt. Az így kezelt búzátálak magjáról szapított termés lényegesen magasabb volt az előzőeknél.

JOBB ÉS TÖBB KENYERÜNKÉRT

tehát kísérleti telepeken, tenyész-kertekben, növény-nemesítő, lisztvizsgáló laboratóriumokban és a szántóföldek ezer holdjain folyik a szakadatlan munka. A tudomány elméleti munkái szorosan együttműködve dolgoznak a földművesel. Így vált lehetővé, hogy a tudományos munka hatásai azonnal jelentkeznek a gyakorlati életben, a tudományos eredményeket az egész társadalom hasznára fordíthatja. Gondoljunk most dr. Cicinre, aki egy egész sor évelő búzát hozott létre Micsurin és Lisszenkó elmélete alapján. Földműveseink előtt ez valószínűleg annyira hihetetlen, mint a burgonya-paradicsom, amelyek a földben gumót, a száron paradicsomot terem. Pedig számos új évelő buza változat van ma már, melyeknek nagyrészt Cicin a közönséges búzának a földműves ember legnagyobb ellenségének számító, évelő gyomszamba menő fűfélékkel való távoli keresztezéssel hozott létre. S ma valószínű, hogy a tenyészterben zöld sarjakat nevel a learatott buza tartaléka s jövőre újra teremhet, vetés nélkül. Ez pedig növénytermesztésünkben gyökeres változásokat hoz — ha majd elterjed —, mert az egész vetésforgó rendszert megváltoztatja.

Amikor esszük a kenyeret, gondoljunk mindezekre a tényekre s a tudománynak azokra a katonáira, akik egy életet áldoznak a közösség életének megjavítására.

NAGY MIKLÓS DR.

A nemesítők közötti verseny

azonban talán a legkülönb, legjobb szándékú minden versenyek között. Mit csináltak ugyanis ezek a nemesítők, amikor kitenyészített vonaljaikkal elkészültek? Elhatározták, hogy összeházasítják legsikerültebb alkotásaikat s ezzel egyesítik azok utódaiban jó tulajdonságaikat. Odvoson az „Odvozi 241”-est, a „Csanádi 117”-essel keresztezték össze, de összeházasították a híres „Bánkúti 1205”-sel is. Ezeket az új vonalakat az ősszel láttam a laboratóriumban. Meghallgattam nemesítőjük tájékoztatóját s megnéztem tenyész-kerti naplójukat. Tudom, hogy nagy szolgálatokat tesznek majd még Népköztársaságunk növénytermesztésében, elégtételt szolgáltatva ezzel tizennyolc év fáradhatatlan munkájáért — nemesítő-jüknek.

De ez csak két sziget a növény-nemesítő telepek nagyszámú sziget-csoportjából, amelyek népköztársaságunk gazdasági színvonalának emeléséért esendben, hangos reklám nélkül, de kitaróan dolgoznak. Ott van a Mezőgazdasági Kutatóintézet számos kísérleti telepe, növény-nemesítő állomása, amelyek az ország területén elszórtan az egyes gazdaságföldrajzilag egységes vidékeknek legmegfelelőbb fajta nemesítésén dolgoznak. A baragani, Jasi-i, Todiresti-i, Targul-Frumos-i, Moara-Domneasca-i, Herestrau-i állomások mind elkönnyelhetnek olyan eredményeket, amelyek a csanádiával, vagy odvozíval vetekednek.

ÚJ FORRADALMI LENDŰLETET AD ENNEK A MUNKÁNKNAK

most a szovjet öröklétan és növény-nemesítés újabb — korszakalkotó — felfedezéseinek közelebről való megismerése. A növény-nemesítők körében ma már Micsurin, Lisszenkó, Eichfeld, Avanian, Jakovlev, Gorskov, Cicin nevei fogalmak. Ők azok a szerencsések, akiknek egy szocialista állam nagyvonalú tudománypártolása lehetővé tette, hogy ezer hektáron, a kolhozok és szovhozok munkásainak, szakembereinek tizeivel végezhetik soha nem látott méretű kísérleteiket.

Micsurin — az új szovjet tudományos öröklétan iskolá megteremtője — 300 új növényt állított elő, többnyire olyan távoli fajke-resztesztések révén, amelyek létrejöttének lehetőségét az addigi tudomány kétsébe vonta. Micsurin fajsúlyja 5000 hektárra terjedt! Ez jó két fahu határát kitevő terület! Vajon a világon még hol nyújtottak ilyen lehetőséget egy természettudományi kutatóknak, mint itt? Vagy kinek állott módjában a világ más részén, hogy egy olajbogyó virág idegen himpportal való beporzására, egy új keresztezés létrehozására, külföldről hozáson repülőgépen himpportal, amint ezt Micsurin egyik nagyvonalú tanítványa — Jakovlev Pál — tette 1946-ban? Lisszenkó sokoldalú ember. A növénytermesztés számtalan olyan

rejtélyét oldotta meg, amely előtt addig érthetetlenül állott a tudomány. Hol Szibériában tiint fel, hol a leghidegebb vidékek gazdasági hasznosítását tanulmányozza, hol Ukrajna buza-földjein irányította tizezernyi mezőgazdasági szakmunkással végzett óriási méretű kísérletét: a buza beporzását. Mi volt ez a kísérlet, illetve nemesítési tömegmunka tulajdonképpen?

Tudjuk, hogy a buza nálunk természetesen válfajjai önbeporzással termékenyülnek. Ez sok nemesítés után érezhető kedvezőtlen hatást elkerülhesse, Lisszenkó és társai arra a megállapításra jutottak, hogy ha a buza virágját alkalmassá teszik az idegen beporzásra, az önbeporzás helyett idegen beporzás fog fellépni, mert — s ez is új és nagyjelentőségű megállapítás — a modern életben tudománynak — a híbe is válogat — ha módjában áll — társat a reálultó himpor szemecekké közül s azt fo-

Egyre fokozottabb ütemben növekszik a Szovjetunió ipari termelése

Magnitogorszk egyik nagyüzeme novemberben elérte fennállásának legmagasabb termelési fátárát

A szovjet ipar termelési ütemét állandóan fokozza. Tavaly a termelési színvonal elérte a háboru előtti termelési színvonalat, az idén pedig 17 százalékkal túlhaladta.

Az ipari termelés, hónapról-hónapra, szünet nélkül fokozódik.

Az idei év második negyedében, az ipari termelés tervel-

nek előírásait 106 százalékkal szárnyalták túl, a harmadik évnegyedben pedig az előírásoknál 107 százalékkal termeltek többet. A negyedik évnegyed utolsó két hónapjában a szocialista ipar újabb hatalmas sikereket ért el. Magnitogorszk egyik legnagyobb vasipari gyárára november hónapban fennállásának legnagyobb termelési

színvonalát érte el. A hatalmas gyár, már november 19-én teljesítette a 11 hónapos munkatervet, december 17-ig pedig elvégzi az egész éves termelési tervet.

Kuzneck iparvállalatának dolgozói a tervelőírásokon felül ezer meg ezer tonna vasat és acélt szállítottak. Dnyepropetrovszk környék ipari üzei az elmúlt évj termeléssel szemben az idén 53,8 százalékkal növelték a termelést. A szénbányászati üteme az ország összes bányavidékein állandóan fokozódik. A villamoserő termelés és a szállítmányozási ipar teljesítménye szintén egyre fokozódik. A Szovjetunió keleti részeinek szénmedencéjében 3 vállalat és 20 szénipari tróaszt teljesítették jóval idő előtt a 11 hónapi munkatervet.

A Don-medence hatalmas vállalat 21 százalékkal növelték a szénbányászati az elmúlt évi széntermeléshez viszonyítva. A bányászok kötelezték magukat arra, hogy a tervelőírásokon felül több száz ezer tonna szént szállítsanak.

A Cseljabinszk szénmedence bányászai a tervelőírásokon felül 251.000 tonna szént szállítottak az eredetileg többtermelésre vállalt 200.000 tonna helyett. Ugyanakkor ezer meg ezer gyár és üzem kollektívája teljesítette idő előtt a tervelőírásokat.

ALLATÁLLOMÁNYUNK MEGJAVÍTÁSÁRA

10.000 fajtika és 5000 kandisznó vásárlását tervezik a jövő évben

BUKAREST. — Népi demokratikus rendszerünk a hatalom átvétele után azonnal tervbevette állatállományunk mennyiségi és minőségileg megjavítását. Ez a fokozott gondoskodás eredményezte azt, hogy a földművelésügyi minisztérium utján a kormány közel 300 millió lej kölcsönt utalt ki fajtika, kos és kandisznók vásárlására, valamint községi istállók építésére.

A kormány által kiutalt pénzeszemből 1000 fajtikát, 5075 kos, 2500 cigája juhot és 1400 kandisznót vásároltak, 441 községi istállót építettek és több mint 1000 istállót újjáépítettek.

Az 1949-i évre tervbevételek további 10.000 fajtika és 5000 kandisznó vásárlását.

A kormány hatalmas akciója lehetővé teszi azt, hogy a háboru folyamán elpusztult állatállományunk, ugy minőségileg, mint mennyiségileg elérje, sőt túlhaladja a békeszínvonalat.

Dolores Ibarruri

spanyol szabadságharcos, aki az egész világon „La Passionaria” néven ismernek, most ünnepli 53-ik születésnapját. La Passionaria az évek múlásával egyre inkább a szabadságért harcoló spanyol nép szimbólumává vált mindazoknak szemében, akik figyelemmel kísérik a hősi spanyol nép küzdelmét Franco elnyomó fasizma rendszerében, ahol ezer és ezer spanyol hazafi szenved börtönökben, internáló táborokban s ahol szinte naponta végzik ki a nép legjobb és legbátrabb fiait.

Dolores Ibarruri Aszturiában született, szegény bányászcsalád lányaként. Kora gyermekégtől kezdve megismerte a dolgozó tömegek nyomorát és szenvedését. Olthatatlan tüzzel lángolt fel benne a szabadság vágya és az akarat, hogy felszabadítsa népét a zsarnokság nyúge alól. A demokrácia, béke és haladás voltak azok a célok, amelyekért kora ifjuságtól kezdve küzdött. Élete a spanyol proletáriátus mellett szakadatlan, szenvedélyes harc, mely nem ismer megalkuvást és félreállást. Természetének szenvedélyes, bátor, nagyszerű, önátsai miatt kapta a La Passionaria nevet. A munkásosztály hőstét látta és látja ebben a csodálatos asszonyban, aki 1920-ban egyike volt a Spanyol Kommunista Párt megalapítóinak. E párt vezette a spanyol népet az 1936-os fényes győzelemhez, mikormegalakították a köztársasági Spanyolországot.

1939-ben aktíven részt vett abban a küzdelemben, melyet Hitler és Mussolini csapatai ellen folytatott a spanyol nép. Tíz és tíz ezer partizánt lelkesít ma is az ellenállás küzdelmében ennek az asszonynak neve és élete. Ma ő a Spanyol Kommunista Párt főtájkára, aki a béke és szabadság eszméért harcolva fáradhatatlanul bizonyítja az elnyomott spanyol proletáriátus legyőzhetetlen erejét és igazát.

Fekete üzleteket bonyolítottak le a dolgozók pénzén

az egyik marosvásárhelyi szövetkezet vezetői

MAROSVÁSÁRHELY. — (Tudományok) November 12-én a részvényjegyzések összegéből szövetkezdött alaptőkéjét. A megyei bizottság kiszállott a szövetkezet beadvánnyal fordult a marosvásárhelyi Szaktanácshoz. Beadványában súlyosan terhelő vádakat hozott fel a szövetkezet vezetői ellen. Azzal vádolta meg a szövetkezet egyes vezetőit, hogy a szövetkezetet arra használják fel, hogy törvénytelen üzelmekkel gyarapítsák magánvagyonukat s erre a célra használják fel a szövetkezetnek Maros-Torda vár-

Olvasd

a Világosságot

A szatmári román és magyar tanulóifjúság kulturversenye a MNSz „Petőfi-Balcescu” kupájáért

SZATMARNEMETI. — Közös műsoros délutánok rendezésével kulturverseny indul a szatmári román- és magyar tanulóifjúság között. A kulturverseny a MNSz által felajánlott „Petőfi-Balcescu” kupáért folyik és abban az iskolák ifjúsága a következők összeállításán vesz részt — az állami magyar fiúliceum az állami román leányliceummal, az Eminescu román fiúliceum az állami magyar leányliceummal, és így tovább a magyar fiúkereskedelmi a román leánykereskedelmi, a román fiúkereskedelmi a magyar leánykereskedelmi, a román CFR szakiskola pedig a magyar egészségügyi leányiskolával együtt rendezzi meg a versenyben szereplő műsoros délutánját.

A tanulóifjúság ilyen összekapcsolása a Román Munkáspárt, a MNSz és a (UAER) Diákszövetség irányításával történt. Ezek a versenyek alkalomul szolgálnak arra, hogy a román- és magyar ifjúság megismerje egymás kulturális értékeit és közöttük őszinte baráti együttműködés alakuljon ki.

Mindenestre az eddig még egyedülálló kulturversenyek hírére úgy román, mint magyar körökben igen nagy lelkesedéssel és érdeklődéssel fogadták.

Felbecsülhetetlen értékű gyógyszert és egészségügyi berendezést küldött a minisztérium Szilágy megyének

Ki akadályozza a zilah megyei gyógyszertár felállítását?

ZILAH. — A nép egészségügyi forgaómba hozó vállalat, a „Rom-lacta” feloszlak, megújult helyisége. A főorvos felkereste a vállalatot, s kérte tőlük a helyiséget. A „Rom-lacta” hajlandó volt az átadásra, s egyik felügyelője, aki mint központi kiküldött végezte a felszámolást, írásbeli megállapodást kötött a megyei egészségügyi hatóságokkal. Néhány nap múlva a felügyelő elutazott, s a vállalat volt tisztviselője, Marinescu Madlene, nem volt hajlandó kiköltözni, sőt lakást rendezett be a megüresedett helyiségbe. A megyei hatóságok méltányosan akartak eljárni, más lakást — jobbat — ajánlottak fel Marinescu Madlene elfogadta a cserét — de nem költözött ki. Az egészségügyi hivatal a városhoz fordult segítségért. A város elrendelte a volt tisztviselőnek a költöztetését. S ekkor megkezdődött a kálvária járása. Marinescu Madlene megfellebbezte a város határozatát. A bíróság — egész furcsa módon — nem a közegészségügy kérdését tartotta fontosabbnak és helyet adott a fellebbezésnek. A megyei főorvosi hivatal az ügyészséghez fordult, ahonnan elrendelték a kilakoltatást.

Ez még a mai napig sem történt meg. Huzzák, halasztják az ügyet. Valakik védik a volt tisztviselőt, s így az állami patikát nem tudják megnyitni.

Az illetékes hatóságok kell érélyesen közbelépjenek. Vizsgálják meg, kik azok, akik szabotálják a nép egészségügyet, kik azok, akiknek számára fontosabb egy ember kényelme mint közel 400 ezer dolgozó egészségvédelme?

FELELŐTLEN JÁTEK

A város kiutalt egy korcsmahelyiséget, ami nem felelt meg a célnak. A megyei hatóságok nekiláttak a keresésnek, közben tudomásukra jutott, hogy a tejtermékeket

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés azvanként 3-5 lej. Legtöbb hirdetés díja 10 assig 30-50 lej. Allástkeresőknek azvanként 3 lej. Cim a kiadóban és jelzés hirdetésenként 20 lej pótdíj fizetendő.

ADAS-VÉTEL

TÖLTŐTOLL javítás, márkás tollak kaphatók Pappnál, főpostával szemben. 6750

ZOMANCOZOTT fürdőkád, díó-furniros hálószoba, eladó. Kínizsi 2. Kovácsnál. 7332

ELADÓ márkás, 6 személyes ebédő szerviz. Postakert-utca 5. 7370

ELADÓ perzsagalléros, szép fekete női télikabát. Postakert-utca 5. 7370

ELADÓ jóállapotban levő „Berkei” mérleg. Györgyalvi-ut 132. 7363

EGY 4+2 Orion rádió eladó. Husz János-utca 22. szám. Irisz mellett. 7351

ELADÓ egyméteres belga tükör Horgita-utcaiban egy parcella, szerzámocél 40x40 15 kg. Érdeklődni Jagynál. Rásarituui (Szent László) tca 4 szám. 7384

ALIG használt, vajszinü, Bozsák yártmányu sportkosci eladó. Józsa éla 20. 7359

KÖRKÖTŐGÉPBE tük, 6 és 10-es, rfiikerékpár, eladó Thállmann-utca Honvéd-utcai kaszárnyánál. 7364

IAPSZIVATTYU, tüzfecskendők is megfelel, eladó. Molotov 30. 7363

VASHORDÓK, 200-300 literesek, isdők. Ugyanott egy ventilátor is, eladó. Érdekezhetni Sincal-utca 3. sz. alatt a házfelügyelőnél. 7337

SÜRGŐSEN eladó férfiszabó varrogép, jóállapotban. Albu, Molotov-utca 51. 7358

ELADÓ Hoffmann pianino, fehér szekrény, két teasztal. Cim a kiadóban. Gr. 70

ELADÓ egy díófurniros hármasekrény és szalon. Alkony-utca 20. 7349

SZÉP, modern, kombinált szoba, 12 személyes Rosenthal ebédőköszet, kávékészlet, szép ezüsttróka-muff, eladó. Érdeklődni reggel 10-ig s délután 5 óráig. Telefon: 20-41. 7353

MODERN hálóberendezés, díófurniros és Singer varrogép, eladó. Horea-ut 83. cukrászdában. 7360

GYERMEKKOCSI, igen szép, jóállapotban, eladó 2500 lej. Kallós Margareta, Szabadság-tér 27. szám hátsú az udvarban. 7367

RÁDIO, holland Philips, 4+2, varrasszemes, eladó. Pollák, Krizbai-utca 42. 7365

KERESÜNK megvételre használt gyalupadokat és asztalos szerszámokat. Faipari Szakiskola, Kolozsvár, Terhes Gyula-utca 2. 7372

MOZIFILMHULLADÉKOT magas árban vesznek. Kallós Margareta, Kolozsvár, Szabadság-tér 27. szám, udvarban. 7366

ELADÓ 3+1. Telefunken rádió. Cim Agyagdomb-utca 12. Pivoda Sándornál. 4-7-ig. 7354

ALIG használt hörcsögbunda és rókabélés eladó. Megtekinthető Veress szücsnél, Jókai-utca 4. 7353

48 BASSZUSOS tangóharmonika és egy Berkel mérleg sürgösen eladó Vasile Lupu 105. 7371

PERZSABUNDA, alig használt, eladó. Cim a kiadóban. 7385

HARMONIKA, „Hohner” 120 basszusos, jóállapotban, eladó. For Julió-utca 6. 7383

JOKARBAN levő, tiszta Schöberl ágycat keresek megvételre. Szeszgyár utca 5. 7384

ELADÓ háló matrácokkal, kis divány, nagy fotell, falitükör, régi zenélőóra, párnák, paplan. Petőfi-utca 24. emelet hátsú. 7379

HOHNER Accordeon, 80 basszusos és egy modern Columbia patefon, több lemezzel eladó. Cim a kiadóban. 7378

MEGVÉTELRE kerestetik sinadrág 18, 16, 12 éves gyermekeknek megfelelő. Cim a kiadóban. 7375

PERZSABUNDA, jutányos áron eladó Jókai-utca 3., II. emelet, ajtó 21. Gy. 7384

INGATLAN-LAKAS

HÁZAT, telket, öröklakást gyorsan és jól akar eladni, beköltözhető házat venni, iratait lemásolni, forduljon bizalommal Vulcan irodához, Molotov 24. Telefon: 12-64. Erős központban sürgösen eladók minden elfogadható árért öröklakások. 6732

BÁNYFYHUNYADON, fűton, Horea 85. ház eladó. Értekezni Dr. Buzás ügyvédnél. 6739

MÁRAMAROS-utcaiban negyedik házastelek, gazdasági épületekkel, gyümölcsösökkel, olcsón eladó. Értekezni: Zápolya-utca 20. alatt. 7382

SZOBÁT keres azonnalra magános magyar értelmiségi. Uhu iroda, Molotov-utca 34. 7377

BELVÁROSI szobát elcserelek hasonlóval. Uhu, Molotov-utca 34. 7377

AZ Erzsébet-uton keresek különbejáratu, butorozot, lehetőleg gázfűtéses szobát. Cim a kiadóban. Gr. 7369

ALLÁST KAPHAT

PERZSASZÖVÖT azonnalra keresek. Cim a kiadóban. 7374

KÜLÖNFÉLEK

MENYASSZONYI ruhák, fűzők, koszoruk, szörmekek kikötésének. „Dahlia Müvirágszalón” Horea ut 35. Gy. 161

FEFINGEK javítása, gallérfordítás. Jókai-utca 5. hátsú, emeleten balra. Értekezni 4-5-ig. 7282/84

JÁTEKBABÁK javítását, díó-tését vállalom. Györgyalvi-ut 121. 7363

GYAPJUFONÁST vállalom. Buzá-utca 20., ajtó 6. 7352

MENYASSZONYI ruha, fűző és koszoru eladása és kölcsönzése nagy választékban az Orchideánál, Dzsza György-utca 23.

ELVESZETT szombaton délután fekete retikül, özv. Pál Dezsőné névre szóló, különböző iratokkal és pénzzel. Becsületes megtalálója a pénzt megtarthatja, iratokat és a táskát juttassa Tordai-ut 4. alá, ajtó 6. 7356

ELVESZETTETEM irataimat: pénzzel együtt. Becsületes megtalálója a pénzt tartsa meg. Az iratokat küldje vissza Buksa Sándor, Pata-utca 118. 7373

VARRÓGÉPET — új, sülyesztőt — hizott disznóra becserelnék. Cim a kiadóban. 7368

GYAKORLATI módszerrel rövid idő alatt, mérlegképes könyvelővé oktatja Friedmann Sándor könyvszakértő. Kossuth 32. Értekezni 5-7. 7369

ELVESZETT vasárnap délután fekete, kis fehérnyakkendő spanyol vizsla kutyakölyök. Megtaláló jutalom ellenében juttassa el: Kalandos utca 9. Dufek. 7381

VIZ- és villanszerelési munkákat jutányos áron vállalom. Molotov-utca 6. szám. 7376

PÉRFIFEHÉRNEMÜ kifogástalan elkészítését vállalom. Györgyalvi-ut 51. Gy. 7369

A Kolozsvári Demokratikus Zsidó Népközösség (CDE)

heti kulturelőadásainak keretében kedden, folyó hó 14-én este fél 8 órakor kulturóthonában, Március 6-utca 34 szám alatt

DR. VESCAN TEOFIL egyetemi tanár tart előadást

„Az Einstein-féle relativitás elmélet és a marxizmus”

címmel.

Belépés díjtalan.

TERHES NŐK!

A Napochemia kolozsvári gyógyszertár, (Székely Mózes utca 5. Telefon: 14 70)

megkezdi a terhes nők vizelését a harmadik hónaptól kezdve 10 lejért literenként.

Közle aká-cimét és kérjen edénul a auctórl.

A gyűjést a gyár megbizolja a megadott lakáscimen eszközöl.

Terhes nők beteg asszonylársaik gyógylását segítik elő, ha jelentkeznek.

Mi a legszebb

és legolcsóbb karácsonyi ajándék? Egy szép és új szőnyeg azelőtt.

Argintária

Deutsch és Straussmann

Molotov-utca 6

Olaj
Griz
Cukor Jecre

Borsó
Lencse
Mátéliszt

Mátékorpa
Fűszerárak

szabadon kaphatók

„HARGITA” Szövetkezet

Kossuth Lajos-utca 44.

Előzetes karácsonyi jelentés:

Nagyváradi „OTELUL”

AZ ÁLLAMI VASÖZLETBE üveg-szervizek, boros- és pálinkás-készletek, fayancok, porcelán-árak, demizsonok, feketeerdei specialitások: karácsonyi fadisek, gyógyszerárak-üvegek, dugós, folyadékös üvegcsék, üveg-tölcsérek, függő-, fali- és asztali petróleum-lámpák érkeztek nagy mennyiségben.

Mindennemü üvegáru, igen mérsékelt áron, illandóan kapható raktárunkon.

Legolcsóbb, legértekesebb karácsonyi ajándék tárgyak a nagyváradi „OTELULBAN”.

A HETI LOTO

December 13-iki húzásának eredménye:

Kihúzták az urnákból a következő számokat:

4 76 57 68 48

Az e heti prémium:

77.400 lej

SLOVA HIRDETÉS